

Preferencje partyjne w marcu

Przedruk i rozpowszechnianie
tej publikacji **w całości** dozwolone
wyłącznie za zgodą CBOS.
Wykorzystanie **fragmentów**
oraz danych empirycznych
wymaga podania źródła

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 9 stycznia 2017 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w pierwszej dekadzie marca, udział w nich wzięłoby – według ich własnych deklaracji¹ – 68% dorosłych Polaków, o 2 punkty procentowe więcej niż miesiąc temu. Utrzymuje się zatem obserwowany od wielu miesięcy wysoki poziom zainteresowania obywateli wydarzeniami politycznymi i ich gotowość aktywnego uczestniczenia w procedurach demokratycznych. Udział w ewentualnych wyborach z góry wyklucza niespełna jedna piąta uprawnionych do głosowania (18% – spadek o 1 punkt), a 14% (spadek o 1 punkt procentowy) zastanawia się, czy wzięliby udział w tym głosowaniu.

Tabela 1

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ęła)by Pan(i) w nich udział?	Wskazania respondentów według terminów badań*										
	2016							2017			
	18–29 V	2–9 VI	30 VI – 7 VII	17–25 VIII	8–15 IX	8–19 X	4–13 XI	1–11 XII	7–15 I	2–9 II	2–9 III
	w procentach										
Na pewno wziął(ęła)bym w nich udział	58	64	64	60	66	64	67	65	66	66	68
Nie wiem, czy wziął(ęła)bym w nich udział	16	16	17	16	14	14	14	15	13	15	14
Na pewno nie wziął(ęła)bym w nich udziału	26	20	19	24	20	22	18	20	20	19	18

* Z obliczeń wyłączono odmowy odpowiedzi

Na początku marca niezmiennie najwięcej zwolenników ma rządząca partia, chęć głosowania w ewentualnych wyborach na PiS (wraz z Solidarną Polską i Polską Razem) deklaruje 37% badanych zamierzających uczestniczyć w głosowaniu (spadek o 3 punkty procentowe). Ubiegłomiesięczny wzrost poparcia dla rządzącej partii okazał się zatem krótkotrwały i jej notowania powróciły do poziomu z poprzednich miesięcy.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (322) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 2–9 marca 2017 roku na liczącej 1020 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Na drugim miejscu znalazła się PO mająca wśród osób zapowiadających swój pewny udział w wyborach 19% sympatyków. W porównaniu z notowaniami z lutego poparcie dla PO wzrosło o 2 punkty procentowe. Na trzecim miejscu naszego rankingi znalazł się ruch Kukiz'15 popierany przez co jedenastego wyborcę (9%), na czwartym – z bardzo podobnym wynikiem – Nowoczesna mająca 8% zwolenników. W porównaniu z ubiegłym miesiącem partia Pawła Kukiza zyskała 1 punkt procentowy, natomiast ugrupowanie Ryszarda Petru 1 punkt straciło.

Na granicy wyborczego progu kształtuje się poparcie dla PSL, które w marcu zdołało przyciągnąć 5% głosujących (wzrost o 2 punkty procentowe). Pozostałe ugrupowania nie zdołałyby wprowadzić swoich reprezentantów do Sejmu, gdyby wybory odbywały się już teraz. Tylko 4% zadeklarowanych uczestników głosowania ma zamiar poprzeć SLD (spadek o 1 punkt). Po 2% wyborców chciałoby głosować na ugrupowanie Wolność Janusza Korwin-Mikkego oraz na Partię Razem.

Od lutego nie zmieniła się grupa badanych, którzy chcieliby iść na wybory, ale nie wiedzą jeszcze, na które ugrupowanie oddaliby swój głos (12%).

Odpowiedzi osób deklarujących zamiar wzięcia udziału w potencjalnych wyborach do Sejmu

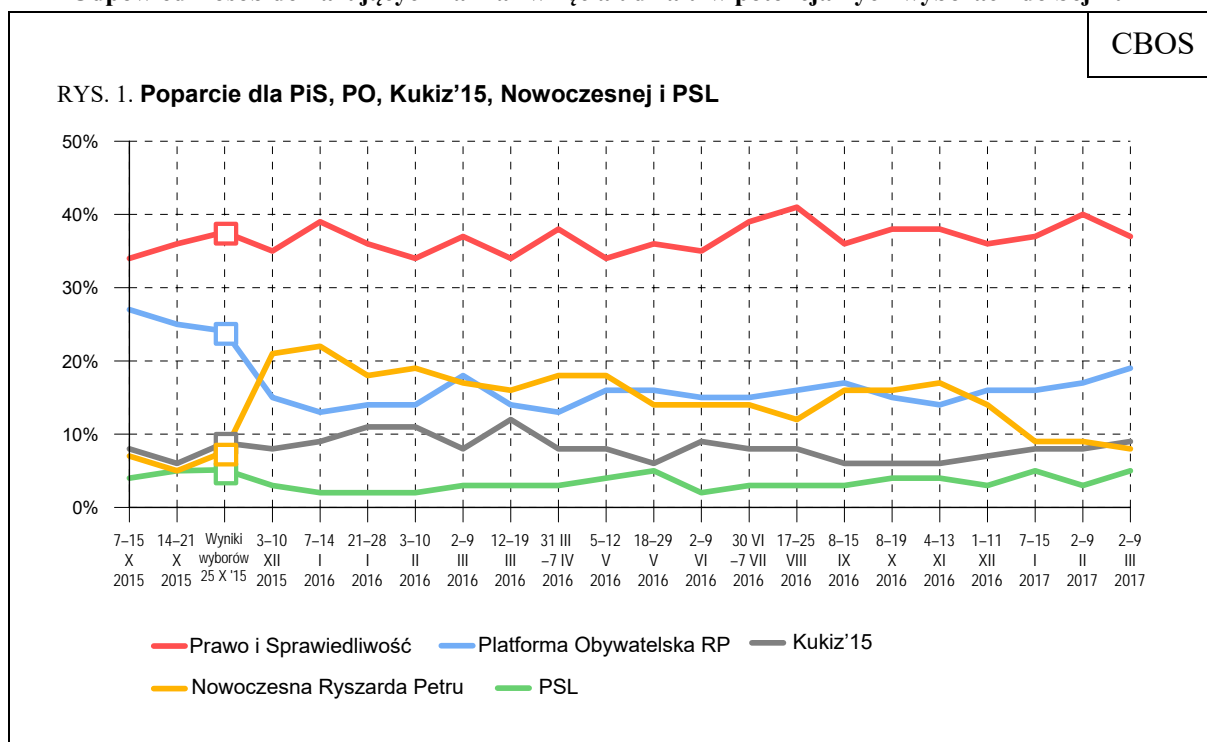
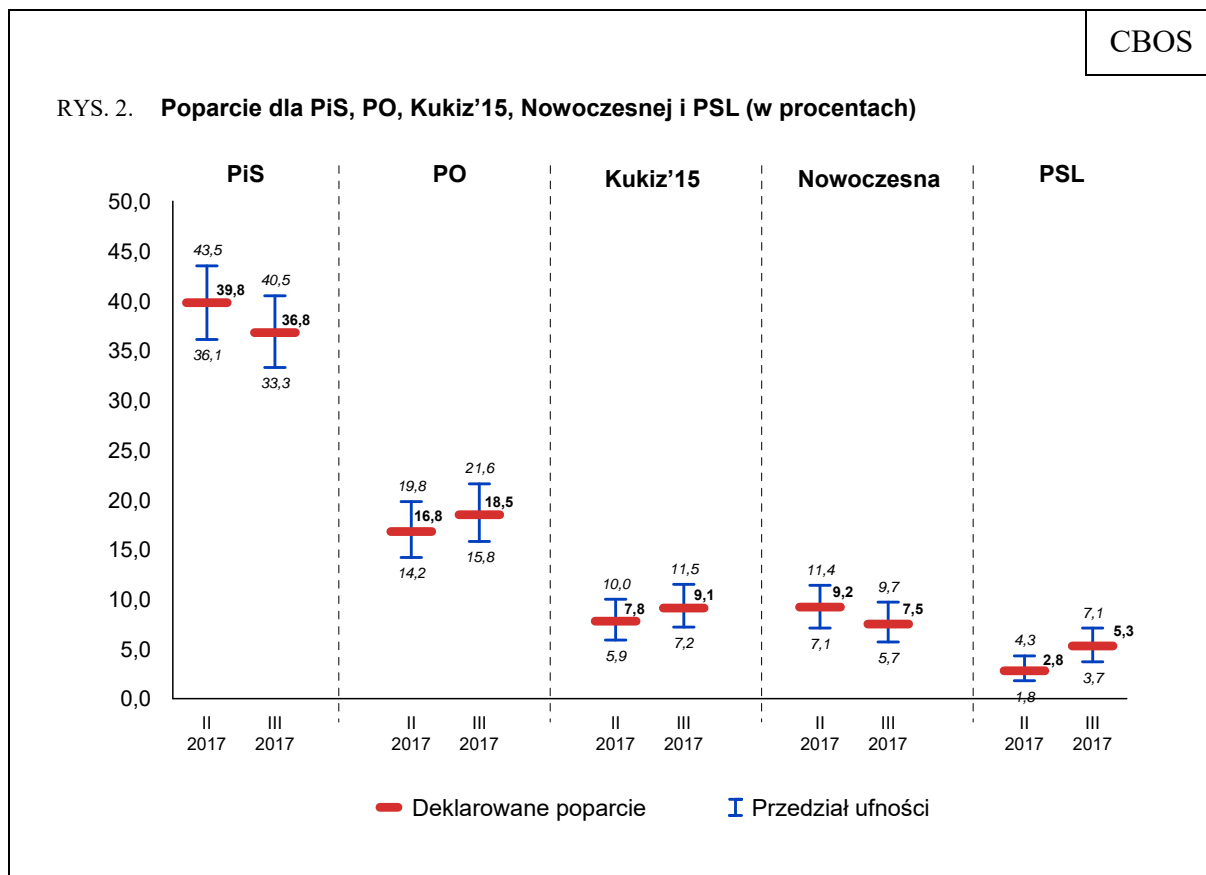

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu, to na kandydata której partii/inicjatywy politycznej głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących zamiar wzięcia udziału w potencjalnych wyborach																
	2015	2016												2017			
	Wyniki wyborów 25 X	3-10 II	2-9 III	12-19 III	31 III - 7 IV	5-12 V	18-29 V	2-9 VI	30 VI - 7 VII	17-25 VIII	8-15 IX	8-19 X	4-13 XI	1-11 XII	7-15 I	2-9 II	2-9 III
	w procentach																
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Polską Razem)	37,58	34	37	34	38	34	36	35	39	41	36	38	38	36	37	40	37
Platforma Obywatelska RP	24,09	14	18	14	13	16	16	15	15	16	17	15	14	16	16	17	19
Kukiz'15	8,81	11	8	12	8	8	6	9	8	8	6	6	6	7	8	8	9
Nowoczesna Ryszarda Petru	7,60	19	17	16	18	18	14	14	14	12	16	16	17	14	9	9	8
Polskie Stronnictwo Ludowe	5,13	2	3	3	3	4	5	2	3	3	3	4	4	3	5	3	5
Sojusz Lewicy Demokratycznej	7,55*	3	3	4	4	4	4	5	3	3	3	4	5	4	6	5	4
„Wolność” (KORWiN)	4,76	3	2	6	2	3	3	3	4	2	2	3	2	3	2	2	2
Partia Razem	3,62	2	2	2	3	2	3	3	3	3	2	2	1	2	2	2	2
Inna odpowiedź	0,87	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	<1	2	2	1	1	1
Trudno powiedzieć		9	8	8	9	10	11	12	9	10	12	11	10	12	13	12	12
Odmowa odpowiedzi		1	1	1	1	0	1	0	1	1	<1	<1	<1	1	1	1	<1
N=	15 200 671	668	661	621	718	733	537	640	628	618	648	603	686	738	694	671	690

* Wyniki dotyczące KKW Zjednoczona Lewica SLD+TR+PPS+UP+Zieloni

Stosowanie prób losowych umożliwia wnioskowanie o populacji dorosłych Polaków oraz pozwala na określenie skali błędu statystycznego naszych oszacowań². Na rysunku 2 prezentujemy wyniki uzyskane w lutym i marcu br. przez pięć ugrupowań mających obecnie szanse na wprowadzenie swych przedstawicieli do Sejmu (z uwzględnieniem błędu statystycznego).

W przypadku wszystkich analizowanych ugrupowań zmiany w poziomie poparcia, jakie rejestrujemy w stosunku do lutego, są nieistotne statystycznie.

² Więcej o naszej metodologii na stronie CBOS w zakładce: Badania: metody realizacji badań.

Marcowy sondaż, choć realizowany praktycznie tuż przed wydarzeniami związanymi z wyborem Donalda Tuska na Przewodniczącego Rady Europejskiej – przy sprzeciwie polskiego rządu – potwierdza, że w ostatnim czasie Polacy są żywo zainteresowani wydarzeniami na scenie politycznej. O składzie polskiego parlamentu chciałoby współdecydować ponad dwie trzecie uprawnionych do głosowania.

Niezmiennie najwięcej zwolenników ma rządząca partia, która w tym miesiącu nie powtórzyła jednak swojego bardzo dobrego wyniku z lutego. Odsetek zwolenników PiS powrócił do poziomu z poprzednich pięciu miesięcy. Natomiast najlepszy wynik od czasu wyborów uzyskała w marcu PO, choć wzrost ten jest niewielki. W marcu na trzecim miejscu znalazło się ugrupowanie Kukiz'15, które również uzyskało stosunkowo dobry wynik. Po wydarzeniach z przełomu grudnia i stycznia najwyraźniej nie może odbudować swojego elektoratu Nowoczesna, mająca od trzech miesięcy wśród zadeklarowanych uczestników wyborów mniej niż jedną dziesiątą sympatyków. Blisko granicy wyborczego progu kształtuje się w ostatnich miesiącach poparcie dla SLD i PSL – w marcu pięcioprocentowy próg osiągnęło to ostatnie ugrupowanie.

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ę)bym w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ę)bym w nich udział	Na pewno nie wziął(ę)bym w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		68	14	18	1018
Płeć	Mężczyźni	70	12	17	480
	Kobiety	65	15	20	539
Wiek	18–24 lata	58	25	17	79
	25–34	63	21	16	197
	35–44	68	14	18	190
	45–54	66	13	21	154
	55–64	75	7	18	185
	65 lat i więcej	71	9	20	214
Miejsce zamieszkania	Wieś	67	14	19	405
	Miasto do 19 999	60	17	23	135
	20 000 – 99 999	62	13	25	206
	100 000 – 499 999	72	16	12	155
	500 000 i więcej mieszk.	82	7	11	118
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	56	13	31	203
	Zasadnicze zawodowe	60	18	22	249
	Średnie	70	14	17	311
	Wyższe	82	10	7	255
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	85	9	5	106
	Średni personel, technicy	64	16	20	37
	Pracownicy adm.-biurowi	74	15	12	53
	Pracownicy usług	68	16	16	67
	Robotnicy wykwalifikowani	56	22	23	124
	Robotnicy niewykwalifik.	35	23	42	43
	Rolnicy	66	15	19	55
	Pracujący na własny rach.	76	14	10	51
	Bezrobotni	60	13	27	40
	Emeryci	71	8	20	249
	Renciści	64	13	23	70
	Uczniowie i studenci	65	23	11	41
Gospodynie domowe i inni	70	11	18	83	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	71	11	18	130
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	66	18	16	83
	sekt. pryw. poza rolnict.	64	18	17	272
	prywatnym gosp. rolnym	68	15	17	54
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	63	15	22	94
	Od 650 zł do 999 zł	62	15	23	120
	Od 1000 zł do 1399 zł	66	14	20	187
	Od 1400 zł do 1999 zł	76	10	14	157
	2000 zł i więcej	80	13	7	172
Ocena własnych war. mater.	Złe	53	16	31	70
	Średnie	65	12	23	407
	Dobre	72	14	14	542
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	70	10	20	46
	Raz w tygodniu	68	14	18	445
	1–2 razy w miesiącu	65	16	20	163
	Kilka razy w roku	68	12	20	248
	W ogóle nie uczestniczy	70	14	15	106
Poglądy polityczne	Lewica	75	11	13	175
	Centrum	65	16	20	267
	Prawica	85	6	9	302
	Trudno powiedzieć	47	22	31	264

Tabela 2

		Na kandydata której partii / inicjatywy politycznej głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?											Liczba osób
		PiS (wraz z Solidarną Polską i Polską Razem)	PO	Partia Razem	KORWiN	PSL	SLD	Kukiz'15	Nowoczesna	Inna partia	Trudno powiedzieć	Odmowa	
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		37	19	2	2	5	4	9	8	1	12	0	690
Płeć	Mężczyźni	38	16	1	4	7	4	10	7	3	11		338
	Kobiety	36	21	3	1	4	5	8	8	0	14	0	352
Wiek	18-24 lata	29	18	1	11	3		20	4		12		46
	25-34	22	20	2	6	4	3	20	7	1	15		124
	35-44	27	22	4	1	6	3	16	3	2	15	1	130
	45-54	41	17	4	1	4	2	4	12	1	14		101
	55-64	49	14	2	1	7	4	2	9	2	10		138
	65 lat i więcej	45	20	0	1	5	8	1	8	2	10		152
Miejsce zamieszkania	Wieś	51	11	2	2	7	3	8	4	1	12		272
	Miasto do 19 999	36	18		1	2	7	13	9		14		81
	20 000 – 99 999	36	20	4	4	3	9	3	7	3	13		128
	100 000 – 499 999	23	24	5	3	6	4	10	10	2	11	1	111
	500 000 i więcej mieszk.	15	31		3	6	1	16	14	1	13		97
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	65	12	2	2	3	3	4	2		9		113
	Zasadnicze zawodowe	47	11	1	2	7	4	6	8	2	13		150
	Średnie	30	20	1	4	5	5	10	9	2	12	0	218
	Wyższe	21	26	4	0	5	5	13	9	2	15		210
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	25	19	5		6	1	15	11	4	14	1	90
	Średni personel, technicy	17	30		5	2	3	5	8	8	22		24
	Pracownicy adm.-biurowi	25	21	2		8	4	14	13		14		40
	Pracownicy usług	29	16	6	5	5	6	25	4	1	1		46
	Robotnicy wykwalifikowani	35	15		4	7	5	9	5	1	19		69
	Robotnicy niewykwalifik.	61	12				6	4	10		6		15
	Rolnicy	42	12	6		19		7		3	11		36
	Pracujący na własny rach.	26	25		5		4	14	16		11		39
	Bezrobotni	41	18	3	7	2		11	9		9		24
	Emeryci	44	21	1	0	6	8	1	9	1	9		178
	Renciści	68	5	2	3	3	4	2	6		7		45
	Uczniowie i studenci	26	22		13			26	4		10		27
	Gospodynie domowe i inni	36	18	4	2	2		7	3		28		58

Tabela 2 cd

		Na kandydata której partii / inicjatywy politycznej głosował(a)by Pan(i) w wyborach do Sejmu?											Liczba osób
		PiS (wraz z Solidarną Polską i Polską Razem)	PO	Partia Razem	KORWiN	PSL	SLD	Kukiz'15	Nowoczesna	Inna partia	Trudno powiedzieć	Odmowa	
		%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		37	19	2	2	5	4	9	8	1	12	0	690
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	31	14	5	3	7	4	16	6	1	11	1	93
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	28	26	3	3	10	4	5	4	5	13		55
	sekt. pryw. poza rolnict.	26	21	1	3	2	4	15	12	2	14		175
	prywatnym gosp. rolnym	39	13	6		19		7	2	3	11		36
Dochody na jedną osobę	Do 649 zł	50	12	5	4	7	2	9	3		8		59
	Od 650 zł do 999 zł	42	20	3	1	5	1	10	4		12		75
	Od 1000 zł do 1399 zł	34	18	2	2	5	7	13	8	1	11		123
	Od 1400 zł do 1999 zł	39	17	2	2	4	4	9	10	2	12		119
	2000 zł i więcej	24	23	3	3	8	7	7	10	3	11		138
Ocena własnych war. mater.	Złe	52	2	3		8		11	4		20		37
	Średnie	37	17	2	1	8	3	9	9	1	12		265
	Dobre	35	21	2	4	3	5	9	7	2	12	0	388
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	70	6			7		7	4		6		32
	Raz w tygodniu	45	17	1	1	5	4	8	8	0	11		302
	1-2 razy w miesiącu	32	22		2	9	8	10	7		12		105
	Kilka razy w roku	32	20	5	3	4	3	9	7	4	13		169
	W ogóle nie uczestniczy	13	24	3	8	3	5	13	10	4	17		75
Poglądy polityczne	Lewica	12	26	4	2	2	16	2	15	3	16		132
	Centrum	23	26	4	1	9	1	5	12	2	17		173
	Prawica	64	9		4	2	0	13	3	0	4		256
	Trudno powiedzieć	27	20	2	1	10	3	14	3	2	19		124